

Het roer om!

Met de meeste jongeren gaat het goed! Slechts een deel van de jongeren heeft op weg naar volwassenheid bijvoorbeeld te maken met schooluitval, verslaving en criminaliteit.

Mentoren, hulpverleners en ook de leerplichtambtenaren en loopbaanadviseurs van het Regionaal Bureau Leerlingzaken Gooi en Vechtstreek (RBL) lukt het vaak om het tijt te keren. Drang en dwang kan een beetje helpen, maar de jongere moet uiteindelijk zelf de keuze maken om naar school te gaan en om problemen op te lossen.

Tijd

Gelukkig komt in de meeste levens van pubers en jongvolwassenen zo'n keuzemoment. Het is heel fijn als er dan mensen zijn die een steuntje in de rug kunnen geven. Het RBL biedt die hulp als er sprake is van schoolverzuim of voortijdig schoolverlaten. Bij schoolverzuim komt de leerplichtambtenaar in actie om samen met jongere, ouders en eventueel andere betrokkenen te zoeken naar een oplossing.

Dikwijls is er meer aan de hand dan puberaal grensoverschrijdend gedrag. Een snelle kant en klare oplossing is er meestal niet; het aanpakken van schoolverzuim en de achterliggende problematiek, kost tijd. De leerplichtambtenaar laat niet snel los, verwijst door naar hulp, schakelt Bureau Halt in,

maakt een proces-verbaal op of onderhoudt intensief contact.

Vasthoudend

Als een jongere de school voortijdig verlaten heeft zonder diploma dan blijft de medewerker van het RBL contact zoeken. Op een dag staat hij of zij open voor een gesprek over een opleiding en valt te praten over terugkeer naar de schoolbanken. Het RBL is vasthoudend bij leerplichtigen en bij 18-plussers, omdat het nodig is en omdat het blijkt te helpen.

Wegwijs

Wat een jongere motiveert om het roer om te gooien is heel verschillend. We zeggen wel eens gekserend tegen elkaar: *'een vriend of vriendin doet wonderen.'* Op zo'n moment proberen wij in beeld te zijn, om een jongere de weg te kunnen wijzen in de wirwar van opleidingen en mogelijkheden om leren en werk te combineren.

Kansen

Ook in het werkveld van onderwijs en jeugd zitten we op een omslagpunt met kansen en uitdagingen. Het RBL heeft een bijdrage geleverd aan de voorbereidingen voor passend onderwijs en de aansluiting tussen onderwijs en jeugdzorg. Als regionale gemeentelijke organisatie die nauw betrokken is bij het onderwijs zetten we op de snijvlakken van on-

derwijs, hulpverlening en sociale zaken onze expertise in.

Daling

Dit jaar hebben we ongeveer evenveel schoolverzuim gemeld gekregen als vorig jaar. Het aantal verzuimmeldingen van 18+ jongeren is gestegen. Het aantal voortijdig schoolverlaters is wederom gedaald vergeleken met vorig jaar. Tijdens het schrijven van het jaarverslag maakte de minister bekend dat het vsv-convenant met een jaar verlengd wordt. We hebben nog tot 2017 de tijd om alle succesvolle projecten die we samen met het onderwijs geïnitieerd hebben te borgen.

Samen

Gezegd moet worden dat we ons werk alleen kunnen doen in goede en nauwe samenwerking met andere organisaties in de regio, zoals scholen, de jeugdgezondheidszorg, Vangnet Jeugd, Versa schoolmaatschappelijkwerk, Youke, jeugdpsychiatrie, Bureau Jeugdzorg en het Halt Bureau. En last but not least met de jongere en zijn of haar familie en netwerk!

RBL team

Leerplicht

TAB. 1: LEERLINGEN PER GEMEENTE

	Blaricum	Bussum	Eemnes	Hilversum	Huizen	Laren	Muiden	Naarden	Weesp	Wijdmeren	TOTAAL
Leeftijd											
5	78	419	101	908	426	113	68	243	219	246	2821
6	80	442	114	1028	464	103	67	240	181	228	2947
7	91	424	110	980	448	124	75	279	195	250	2976
8	98	461	109	999	477	121	76	223	190	230	2984
9	117	458	110	972	476	121	93	279	203	279	3108
10	122	499	133	1088	546	139	85	269	212	306	3399
11	135	418	118	1063	555	138	94	269	197	321	3308
12	134	445	131	1076	483	142	88	241	200	282	3222
13	129	474	156	987	522	138	86	261	204	328	3285
14	121	440	134	1007	524	126	95	264	205	290	3206
15	130	444	135	1008	500	121	78	263	190	318	3187
16	109	414	112	991	520	138	83	229	195	303	3094
17	116	395	122	875	470	114	77	231	204	276	2880
18	98	351	116	872	456	111	77	199	171	253	2704
19	71	275	93	854	471	77	52	165	167	231	2456
20	86	254	93	867	442	78	56	127	188	214	2405
21	57	247	92	876	410	66	38	94	146	211	2237
22	50	220	65	888	382	54	43	87	159	157	2105
TOTAAL	1822	7080	2044	17339	8572	2024	1331	3963	3426	4723	52324

Het RBL houdt zich bezig met ruim vijftigduizend kinderen en jongeren die in het Gooi wonen. De schoolcarrière van jongeren in de leeftijd van 5 tot 23 jaar wordt gevolgd. Een sluitende registratie is voor het RBL de basis voor het uitvoeren van de wettelijke taken. Wij ontvangen de persoonsgegevens van leerlingen uit de Basis Registratie Personen (BPR). Om de jongeren te kunnen volgen, werken we nauw samen met alle scholen in de regio. Scholen zijn verplicht om de in- en uitschrijvingen van leerlingen bij DUO (Dienst Uitvoering Onderwijs) te melden. Het RBL krijgt de gegevens van DUO.

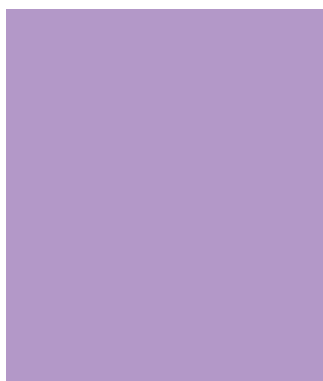
Vorig jaar:
52635 jongeren

Organisatie

Het RBL Gooi en Vechtstreek ziet toe op de naleving van de Leerplichtwet en draagt zorg voor de uitvoering van de Wet Regionale Meld- en Coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten (RMC). De bij de Gemeenschappelijke Regeling van het RBL aangesloten gemeenten zijn: Hilversum, Huizen, Bussum, Naarden, Weesp, Muiden, Wijdmeren, Laren, Blaricum en Eemnes. Verder is het RBL namens de gemeenten en in nauwe samenwerking met de wethouders en beleidsadviseurs betrokken bij de uitvoering van de afspraken omtrent het voorkomen en terugdringen van voortijdig schoolverlaten zoals gemaakt in het convenant tussen onderwijs (voortgezet onderwijs en MBO) en gemeenten in opdracht van het ministerie van OCW.

Zelfstandige burgers

Het RBL stelt dienstverlening aan en zorg voor leerlingen, ouders en scholen voorop. Met als doel een bijdrage te leveren aan het realiseren van een goed toekomstperspectief voor jongeren, zodat zij op volwassen leeftijd zelfstandig kunnen functioneren in deze maatschappij. Preventie is het uitgangspunt, handhaven om hulp in gang te zetten is soms nodig en voor de leerplichtambtenaren vanuit hun wettelijke taak mogelijk, samenwerking met alle professionals rondom jeugd en sociale zaken is essentieel om te zorgen voor een sluitende keten. Schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten zijn sterke signalen dat het halen van een startkwalificatie niet gaat lukken of dat een jongere de school voortijdig gaat verlaten met alle gevolgen van dien voor zichzelf en hun omgeving. De medewerkers van het RBL leggen op basis van deze signalen contact met de jongere en zijn of haar ouders, brengen achterliggende problematiek in beeld en zorgen voor een hulptraject op school en zetten als dat nodig is samen met de betrokkenen hulp in gang buiten school, liefst op vrijwillige basis, maar anders gedwongen.

Vakjargon

Leerplicht 5-16 jaar

Ieder kind heeft recht op onderwijs en tegelijkertijd een plicht tot het volgen van onderwijs.

Kwalificatieplicht 16-18 jaar

Waar de leerplicht ophoudt begint de kwalificatieplicht. Dit houdt in dat jongeren tot 18 jaar onderwijs moeten volgen tot zij een startkwalificatie hebben. Een startkwalificatie is een havo-diploma, vwo-diploma of een mbo-diploma op niveau 2 of hoger.

RMC 12-23 jaar

De Regionale Meld- en Coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten heeft tot doel om voortijdig schoolverlaters terug te leiden naar het onderwijs, al dan niet in combinatie met werk, met als doel het behalen van een startkwalificatie.

Uitstroomprofiel

Jongeren in het voortgezet speciaal onderwijs hoeven geen startkwalificatie te halen. De school bepaalt welk uitstroomprofiel passend is: vervolgonderwijs, arbeidsmarktgericht of dagbesteding.

Praktijkonderwijs

Jongeren die op het praktijkonderwijs zitten zijn niet verplicht om een startkwalificatie te halen. Ze ontvangen een getuigschrift als ze het praktijkonderwijs goed doorlopen hebben. De school begeleidt hen naar werk of naar vervolgonderwijs.

Ziekteverzuim

Het RBL houdt zich bezig met ongeoorloofd verzuim en dus niet met ziekteverzuim. Toch vinden we dat ziekteverzuim ook aandacht behoeft:

- * Het kan verhuld ongeoorloofd verzuim zijn.
- * Het is mogelijk een signaal van achterliggende problematiek.
- * Zieke kinderen hebben ook recht op onderwijs.

Enkele jaren geleden is samen met de Jeugd-GezondheidsZorg (JGZ) een protocol ziekteverzuim opgesteld. De GGD heeft in het EMOVO- onderzoek onder tweede en vierdeklassers van het voortgezet onderwijs op ons verzoek een vraag gesteld over ziek melden. Hieruit blijkt dat 21 % van de leerlingen aangeeft zich in het afgelopen half jaar wel eens ziek gemeld te hebben, terwijl ze niet echt ziek waren.

Meisjes en vierdeklassers doen dit het meest, tussen de schooltypen is er geen verschil.

Hieraan conclusies verbinden is te vroeg en bovendien niet goed mogelijk op basis van één vraag, maar het zou kunnen zijn dat deze jongeren rondlopen met problematiek die het best meteen aangepakt kan worden om erger te voorkomen.

In het vo is de inzet van de jeugdarts, op initiatief van de leerplichtambtenaar circa dertig uur geweest en in het mbo circa tachtig uur. Op het MBO College Hilversum zijn in het kader van één van de voortijdig schoolverlaten projecten door de jeugdarts 60 jongeren opgeroepen, vanwege een hoog ziekteverzuim.

Het ziekteverzuim vergt een gezamenlijke aanpak door de leerplichtambtenaar, de jeugdarts, de school en natuurlijk de jongere en ouders. In de regio is deze samenwerking al vormgegeven, maar de implementatie op scholen is niet voltooid en een structurele financiële borging ontbreekt. Het RBL kan de kosten voor de consulten van de jeugdarts niet blijven financieren. Na de zomer vindt een evaluatie met de JGZ plaats.

Organisatie

Bestuur

Het RBL heeft een algemeen bestuur bestaande uit alle wethouders onderwijs van de negen gemeenten in het Gooi en Eemnes. Het dagelijks bestuur bestaat uit de wethouders onderwijs van Hilversum, Huizen en Bussum. Na de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2014 heeft het RBL een bijna geheel nieuwe bestuur gekregen.

In het algemeen bestuur van het RBL blijft één wethouder per gemeente vertegenwoordigd. Het werkveld van het RBL speelt zich vooral af op het gebied van onderwijs, maar heeft ook sterke raakvlakken met de werkvelden jeugd en sociale zaken.

TAB. 2: SCHOOLVERZUIM NAAR SOORT

	Overig	Blaricum	Bussum	Eemnes	Hilversum	Huizen	Laren	Muiden	Naarden	Weesp	Wijdereen	TOTAAL
2013 - 2014												
Absoluut verzuim	2	1	7		25	6	3	4	1	1	9	59
Onterechte melding		1	6	1	13	6				6	4	37
Relatief verzuim	1	25	107	26	294	240	29	16	28	142	77	985
Luxe verzuim		1	5	4	37	10	8	2	11	4	7	89
Signaal verzuim		1	20	2	42	10	5	1	6	6	11	104
Verzuim wegens ziekte			4		10	6	4		2	2	3	31
Verzuim 18+		28	146	32	542	244	35	16	51	105	89	1288
TOTAAL	3	57	295	65	963	522	84	39	99	266	200	2.593
2012- 2013												
Absoluut verzuim	1		1	1	3	3						9
Onterechte melding	2	2	2	1	13	6	1	2	1	7	2	39
Relatief verzuim	11	15	87	31	355	162	21	24	41	119	78	944
Luxe verzuim	0	41	10	3	51	25	13	3	15	6	12	179
Signaal verzuim	0	3	6	1	31	18	0	3	3	5	1	71
Verzuim wegens ziekte	0	1	5	3	16	17	3	3	2	3	4	57
Verzuim 18+	6	34	113	56	465	219	15	18	49	114	86	1175
TOTAAL	20	96	224	96	934	450	53	53	111	254	183	2474
2011- 2012												
Absoluut verzuim	3	0	0	1	6	2	0	0	0	0	0	12
Onterechte melding	1	0	6	3	9	6		1		3	3	32
Relatief verzuim	9	20	83	16	255	148	21	27	49	58	61	747
Luxe verzuim	0	12	20	3	51	21	2	1	27	14	20	171
Signaal verzuim	2	0	6	5	25	6	1	2	0	9	1	57
Ziekte verzuim	1	0	3	0	12	8	2	1	1	3	6	37
Verzuim 18+	57	44	153	56	533	269	21	19	85	115	124	1.476
TOTAAL	73	76	271	84	891	460	47	51	162	202	215	2.532

Wat valt op?

- De verzuimmeldingen in het vo zijn licht toegenomen.
- De 18+ verzuimmeldingen zijn opnieuw toegenomen.
- Uit de vergelijking met voorgaande jaren blijkt dat er altijd schommelingen zijn.
- Verzuimmeldingen wegens ziekte zijn afgenomen. Dit is conform het ziekte verzuim protocol, waarbij het verzuim allereerst gemeld wordt bij de jeugdarts.
- Het luxe-verzuim is afgenomen, omdat er geen 'luxe-acties' ondernomen zijn door de leerplichtambtenaren.
- Het absoluut verzuim is toegenomen, door een verandering in de registratie. Vermoedelijk absoluut verzuim wordt nu geregistreerd als absoluut verzuim totdat het tegendeel blijkt.
- Een mogelijke verklaring van de stijging van het aantal verzuimmeldingen is de bewustwording bij de scholen van het melden van schoolverzuim.

Vakjargon

Verzuim

Als een leerling meer dan 16 uur in vier weken verzuimt, wordt het verzuim door school via DUO gemeld bij het RBL. Het primair onderwijs meldt verzuim rechtstreeks bij het RBL. De eerste actie is meestal het sturen van een waarschuwingsbrief. Als het verzuim niet stopt wordt een leerling met de ouders uitgenodigd voor een gesprek. Samen met hen wordt een plan gemaakt om te zorgen dat het verzuim alsnog stopt door bijvoorbeeld maatregelen thuis te nemen, maatschappelijk werk, de mentor of anderen in te schakelen. Helpt dit alles niet en is het schoolverzuim verwijtbaar, dan stuurt de leerplichtambtenaar de jongere door naar Bureau Halt. In overleg met de Raad voor de Kinderbescherming wordt na Halt of in een enkel geval direct een proces-verbaal opgemaakt. Een proces-verbaal heeft altijd tot doel om de juiste zorg voor een jongere te organiseren.

Absoluut verzuim

Een leerplichtige of kwalificatieplichtige leerling staat niet ingeschreven bij een school of onderwijsinstelling.

Relatief verzuim

Een leerplichtige of kwalificatieplichtige leerling verzuimt, al dan niet met medeweten van de ouders/verzorgers, incidenteel of geregeld de school zonder dat hiervoor toestemming is verleend.

Signaal verzuim

Een leerplichtige of kwalificatieplichtige leerling komt structureel te laat of verzuimt lessen. In veel gevallen is sprake van gezinsproblematiek of sociaal-emotionele problemen van een leerling.

Luxe verzuim

Een leerplichtige of kwalificatieplichtige leerling die buiten de schoolvakanties om op vakantie gaat en daarvoor geen toestemming heeft van de schoolleiding.

Schoolcontroles

Sinds februari 2013 heeft het RBL een samenwerkingsovereenkomst met de Inspectie voor het Onderwijs. In het schooljaar 2013/2014 zijn leerplichtambtenaren geschoold om de controles, volgens de principes van de onderwijsinspectie, uit te voeren. Inmiddels zijn 5 scholen in de regio volgens de nieuwe werkwijze gecontroleerd. Tijdens deze controles wordt o.a. gekeken naar de verzuimregistratie en het verzuimbeleid van de scholen. Daarnaast wordt er een klassentelling gedaan en controleert de leerplichtambtenaar of het

verzuim op de juiste wijze bij DUO is gemeld. De resultaten van de inspectie-controles worden te zijner tijd op de website van het RBL gepubliceerd.

In het schooljaar 2014-2015 zal het RBL verder gaan met de Inspectie controles. In het komende schooljaar zal de focus komen te liggen bij het MBO college Hilversum. De nulmetingen die het RBL in de afgelopen jaren heeft verricht op basis van het RBL-verzuimprotocol zijn voor de zomervakantie afgerond.

Organisatie

Formatie en financiën

Met in totaal op dit moment 18 medewerkers en 13,7 fte voert het RBL haar taken uit. Het RBL huurt kantoorruimte aan de Burgemeester de Bordesstraat in Bussum, waar ook de volgende samenwerkingpartners gehuisvest zijn: GGD/JGZ, Qinas, Halt, Unita (deels) en de Gooise Scholen Federatie. Het RBL neemt ondersteunende diensten af van de Regio.

Het RBL ontvangt jaarlijks bijdragen van de deelnemende gemeenten voor de uitvoering van de Leerplichtwet. In 2013 was de gemeentelijke bijdrage per jongere tot 18 jaar 12,37 euro. De gemeentelijke bijdrage is een derde van het budget van het RBL. Twee derde bestaat uit geormerkte landelijke gelden voor de RMC-functie voortijdig schoolverlaten en voor de extra inspanningen ten behoeve van de kwalificatieplichtigen (16/17 jarigen). De gelden voor het terugdringen van voortijdig schoolverlaten worden in overleg met het voortgezet onderwijs en het MBO College Hilversum besteed aan projecten.

Dit jaarverslag is een inhoudelijke verantwoording van het schooljaar 2013-2014. De voorlopige voortijdig schoolverlaters-cijfers, worden bekend gemaakt in oktober. Deze zijn meegenomen in dit jaarverslag, ook al vallen ze net buiten de periode van het verslagjaar. De financiële verantwoording vindt plaats per kalenderjaar.

Klachten

De enige klacht die is ingediend is naar tevredenheid van alle betrokkenen afgehandeld.

Verwijsindex

De Verwijsindex heeft lange tijd gehinkt op twee gedachten: een risicotaxatieinstrument en een samenwerkingsinstrument. In eerste instantie is in de regio gekozen voor het registreren van kinderen met een hoog risico. Vanaf dit schooljaar is gekozen voor het inzetten van de Verwijsindex als samenwerkingsinstrument.

In de praktijk werd deze lijn al deels gekozen. Voor de zomervakantie van 2013 heeft de gemeente Hilversum capaciteit beschikbaar gesteld om de Verwijsindex verder uit te bouwen. Het bleek voor de instellingscoördinatoren erg moeilijk te zijn om resultaten te

boeken op het gebied van het verhogen van de meldingen en het uitbreiden van het aantal convenantpartners. Zij zijn vooral druk om de Verwijsindex binnen de eigen instelling hoog op de agenda te houden. De beleidsmedewerker van het RBL maakt deel uit van het Instellingencoördinatorenoverleg.

Het RBL heeft van meet af aan de volgende meldcriteria gehanteerd: Bij schoolverzuim van 16 uur of meer, als de RBL-medewerker een gesprek heeft gehad met de jongere en/of ouders, zodat mondeling en door middel

van schriftelijke informatie uitleg gegeven kan worden over de Verwijsindex.

Ook registreert het RBL in de Verwijsindex bij zorgelijke situaties, ook al is er geen sprake van schoolverzuim. In dergelijke situaties wordt na intern overleg besloten of registreren in de Verwijsindex in verhouding staat tot de ernst van de situatie. Vanzelfsprekend worden de jongere en/of ouders geïnformeerd. In het afgelopen schooljaar zijn er geen jongeren of ouders geweest die bezwaar hebben gemaakt tegen het registreren door het RBL in de Verwijsindex.

TAB.3: MELDINGEN VERWIJSINDEX

	2013-2014	2012-2013	2011-2012
TOTAAL	96	116	52

Wat valt op?

- Het aantal meldingen in de Verwijsindex is toegenomen.
- Meldingen in de Verwijsindex kunnen gedaan worden wanneer dit aan ouders en jongere is meegedeeld. In de praktijk wordt dit nog wel eens vergeten. Vanaf het volgend schooljaar informeren we ouders voorafgaand aan het gesprek schriftelijk over deze melding. De informatie over de VWI staat ook op onze website.

TAB. 4: VWI PER INSTANTIE

	2013-2014	2012-2013	2011-2012
Versa	49	19	14
JGZ	72	30	30
WSG	72	41	16
MEE	10	25	26
Vangnet	0	34	31
RBL	96	116	52
AMK	242	269	279
BJZ	995	593	555
CJG	2	0	0
Bosman GGZ	20	0	0
ribw	1	0	0
Sherpa	2	0	0
TOTAAL	1561	1127	1003

Samenwerking Halt

Jongeren die tussen de 9 en 60 uur verzuimd hebben of meer dan twaalf keer te laat zijn gekomen, worden naar Bureau Halt verwezen. De samenwerking met Bureau Halt is geïntensiveerd. In het achterliggende jaar is het aantal Halt processen-verbaal, dat door de leerplichtambtenaren is opgemaakt, toegenomen. Het OM Utrecht vindt het van belang dat er altijd eerst een Halt proces-verbaal wordt opgemaakt voordat overgegaan wordt tot het opmaken van een gewoon proces-verbaal.

Wanneer een leerplichtambtenaar besluit om een proces-verbaal op te maken wordt direct

een afspraak gemaakt met Bureau Halt. De leerplichtambtenaar maakt het Halt proces-verbaal op waarna een medewerker van Bureau Halt het gesprek overneemt. Het eerste contact met Bureau Halt is dan direct gelegd, dit beïnvloedt het proces op een positieve wijze. Jongeren krijgen zo niet de kans om afspraken met Halt eindeloos uit te stellen.

Leerplicht en justitie

In de achterliggende jaren heeft het RBL geparticipeerd in de overleggen van het Veiligheidshuis. De opzet en de frequentie van

de genoemde overleggen zijn in het achterliggende jaar aanzienlijk veranderd.

De twee-wekelijkse risico-jongeren overleggen zijn vervangen voor overleg op afroep.

De gemeenten leveren jongeren aan die besproken worden. Jongeren moeten altijd gelinkt kunnen worden aan een strafrechtelijk feit. De politie en de Raad zijn de vaste partners in deze overleggen. Doel van dit overleg is om met alle betrokken partijen af te stemmen wat de aanpak in deze zaak zal zijn.

TAB. 5: PROCES-VERBAAL EN HALT

2013-2014

	Halt	PV	Totaal
Blaricum	1		1
Bussum	2	3	5
Eemnes		1	1
Hilversum	9	30	39
Huizen	6	6	12
Laren	1	2	3
Muiden		1	1
Naarden	1	8	9
Weesp	2	6	8
Wijdmeren	2	4	6
TOTAAL	24	61	85

TAB.6: PV NAAR SOORT

	2013-2014	2012-2013	2011-2012
Absoluut verzuim			2
Relatief verzuim	15	32	45
Relatief verzuim luxe	39	54	94
Signaal verzuim	6	5	7
Rel. verzuim ziekte	1	1	1
TOTAAL	61	92	149

TAB. 7: HALT

	2013-2014	2012-2013	2011-2012
TOTAAL	24	19	21

Wat valt op?

Het aantal processen-verbaal loopt terug omdat het Openbaar Ministerie in Utrecht terughoudend is met het in behandeling nemen van processen-verbaal. Het OM wil dat de jongere eerst de kans krijgt om een Halt-straf of een hulpverleningstraject te doorlopen.

* Het aantal Halt processen-verbaal is licht toegenomen, de verwachting is dat deze stijgende lijn zich in het komende jaar voortzet, omdat het opmaken van een Halt pv een verplichte stap is voordat je een proces-verbaal opmaakt.

Vrijstellingen

Artikel 5 onder a

De jongeren die in aanmerking komen voor vrijstelling in de zin van artikel 5 onder a zijn zeer kwetsbare jongeren. Deze jongeren zijn meestal vanwege hun handicap aangewezen op een dagopvang of een behandeling in een instelling. Als zij (weer) naar school kunnen, zullen ouders dat graag willen en ouders zullen meestal zelf het initiatief daartoe nemen. Zodra een vrijstelling is afgegeven is de jongere één schooljaar of langer buiten beeld bij gemeentelijke instanties. Ook de GGD kan geen contact onderhouden met kinderen of hun ouders omdat zij niet bij de jeugdartsen via de scholen in beeld zijn.

Sinds dit schooljaar houdt het RBL bij welke jongeren een dergelijke vrijstelling hebben gekregen. Daarnaast is het registratiesysteem doorzocht naar jongeren die in het verleden een vrijstelling hebben gekregen en waarvan deze stilzwijgend is verlengd. Totaal zijn er 76 jongeren in Gooi en Vechtstreek die binnen deze groep lijken te vallen; van een deel van deze jongeren is recente informatie bekend, zoals een naam van een dagopvang. Het RBL benadert ouders ook rechtstreeks om informatie in te winnen over de dagbesteding van hun kind.

Samen met Sherpa (dagcentrum de Boemerang) is het RBL een proef gestart, waarbij ouders via Sherpa een vrijstelling voor artikel 5 onder a aanvragen, en dat Sherpa het RBL mag informeren als een jongere stopt bij een dagopvang. De meeste ouders zijn bereid om

deze gegevens te verstrekken.

Ondertussen blijven de lastige vragen bestaan: 'welke jongere kan naar school en voor wie is alleen dagopvang mogelijk?' Of is een jongere het meest gebaat bij een combinatie van onderwijs en zorg?

Artikel 5 onder b

Als ouders geen school voor hun kinderen kunnen vinden binnen redelijke reisafstand die aansluit bij hun overtuiging, dan kunnen zij een kennisgeving doen aan de leerplichtambtenaar op basis waarvan zij vrijgesteld worden van de verplichting hun kinderen in te schrijven bij een school.

In Gooi en Vechtstreek doen enkele gezinnen een beroep op deze mogelijkheid. In het totaal gaat het om maximaal tien kinderen. In de meeste situaties nemen de ouders zelf het onderwijs voor hun rekening en is er sprake van wat in de volksmond 'thuisonderwijs' heet. Aan het einde van het schooljaar waren het in totaal 5 kinderen uit drie gezinnen.

Artikel 5 onder c

De laatste jaren houdt het RBL dit zeer nauwkeurig bij. Het wetsartikel was oorspronkelijk bedoeld voor kinderen in de grensstreek die in België of Duitsland naar school gingen. Tegenwoordig gaat het voornamelijk om kinderen wiens ouders in het buitenland werken. Zij zitten in het buitenland vaak op een internationale school, maar ook wel eens op een lokale school.

Vakjargon

Artikel 5 onder a vrijstelling van inschrijving op een school wegens lichamelijke of psychische ongeschiktheid.

Artikel 5 onder b vrijstelling van inschrijving op een school wegens bezwaar tegen de richting van het onderwijs.

Artikel 5 onder c vrijstelling van inschrijving op een school wegens inschrijving op een school in het buitenland

Artikel 3a vervangende leerplicht 14 jarigen.

Artikel 3b vervangende leerplicht laatste leerplichtige jaar.

Artikel 11g vrijstelling van geregeld schoolbezoek wegens omstandigheden voor meer dan 10 dagen.

Artikel 15 vrijstelling wegens het volgen van ander onderwijs.

TAB. 8 : VRIJSTELLINGEN

	2013-2014	2012-2013	2011-2012
art.3	3	1	3
art.5	124	88	109
art.11	21	19	27
art.15	4	2	0
TOTAAL	152	110	139

TAB. 9 : VRIJSTELLINGEN 2013-2014

3. Vervangende leerplicht	art.3a Tenminste 14 jaar	1
	art.3b Laatste schooljaar	2
5. Vrijstelling inschrijving	art.5a Lichamelijke of psychische gronden	36
	art.5b Bezwaar tegen de richting	5
	art.5c In buitenland ingeschreven	83
11. Vrijstelling geregeld schoolbezoek	art.11g Andere gewichtige omstandigheden	21
15. Vrijstelling wegens ander onderwijs	art.15 Vrijstelling wegens volgen ander onderwijs	4
TOTAAL		152

Thuiszitter

Een leerplichtige jongere tussen de 5 en 16 jaar of een jongere van 16 of 17 jaar die valt onder de kwalificatieplicht en ingeschreven staat op een school of onderwijsinstelling die zonder geldige reden meer dan 4 weken verzuimt, zonder dat hij/zij ontheffing heeft van de leerplicht respectievelijk vrijstelling van geregeld schoolbezoek wegens het volgen van ander onderwijs.

Bij inzoomen op individueel niveau blijkt dat het meestal duidelijk en verklaarbaar is waarom een jongere tijdelijk niet op school zit.

Veel voorkomende redenen voor thuiszitten:

- Ernstige psychische problemen
- Psychiatrie
- Ernstige gedragsproblemen
- Verslavingsproblematiek
- Meningsverschil tussen ouders of jongeren en deskundigen over passend onderwijs
- Conflict op school

In de meeste gevallen is een jongere pas in staat onderwijs te volgen na een behandeling. De insteek is om de jongeren weer zo snel mogelijk naar school te krijgen.

Door de goede samenwerking met de scholen en de samenwerkingsverbanden, hebben we thuiszitters gelukkig meestal eerder in beeld en niet pas na vier weken verzuim. Een enkeling is niet binnen vier weken in beeld. Dit is soms het geval bij een jongeren die pas in de regio is komen wonen of een jongeren die uit detentie of een andere instelling komen en niet meteen bij ons zijn gemeld.

De leerplichtambtenaar is vaak betrokken bij jongeren die het risico lopen om thuiszitter te worden. De school belt over een onhoudbare situatie vanwege gedrag, als een jongere naar het so of sbo moet maar ouders hebben een acceptatieprobleem of anderszins. De leerplichtambtenaar is bij gesprekken aanwezig met o.a. schooldirecteur, intern begeleider, ouders (jongere) en speelt een bemiddelende rol, bewaakt het recht op onderwijs en de naleving van de leerplichtwet (schorsen, verwijderen e.d.) en is de onafhankelijke partij vanuit de gemeente.

Als een jongere geen onderwijsplek heeft of moet wisselen van school dan gaat het RBL met de samenwerkingsverbanden zoeken naar een oplossing. In het po kan daarvoor het Multi Disciplinair Overleg (MDO) gebruikt worden, maar ook andere vormen van overleg zijn mogelijk. In het vo is het PlaatsingsAdviesCommissie (PAC) voorheen Bovenschoolse Plaatsingscommissie een middel.

PlaatsingsAdviesCommissie

Het RBL heeft in het achterliggende jaar deelgenomen aan de plaatsingscommissie van Qinas. Het achterliggend jaar was de opmaat naar de invoering van passend onderwijs. Eind juli heeft daarom de laatste vergadering van Qinas plaatsgevonden. Met de invoering van het passend onderwijs treedt een nieuwe commissie in werking. Het RBL zal op afroep aanschuiven bij de overleggen.

TAB. 10: THUISZITTERS

	2013-2014	2012-2013	2011-2012	2013-2014	2012-2013	2011-2012
	Terug naar school			Niet terug naar school		
BLARICUM	3			1		
BUSSUM		2	2	3		
EEMNES	1	5		1		1
HILVERSUM	17	20	31	5	9	3
HUIZEN	10	12	13	1	3	2
LAREN	1		3			
MUIDEN		3		1		
NAARDEN		1	7	1	1	1
WEESP	5	5	10	1	1	1
WIJDEMEREN	2	1	2	2		
(OVERIG)		1	5		2	3
TOTAAL	39	50	73	16	16	11

Wat valt op?

- Het aantal thuiszitters is afgenomen. Het aantal niet herplaatste jongeren is gelijk gebleven

- Van de niet herplaatste jongeren zijn er twee geplaatst op een dagopvang voorziening.

Passend onderwijs

Passend onderwijs gaat in de regio Gooi en Vechtstreek niet gepaard met een bezuiniging, zoals in veel andere regio's. Deze uitgangspositie biedt veel kansen. De grote rol die voor ouders is weggelegd binnen passend onderwijs vindt het RBL een verbetering. Zij hebben volgens de Leerplichtwet de plicht om hun kind in te schrijven op een school, maar ze kunnen niet meer weggestuurd worden. Vanaf 1 augustus 2014 moet samen met het onderwijs in de regio een oplossing gezocht worden. Wel moeten ouders natuurlijk reëel blijven in hun schoolkeuze. Soms is een kind echt niet goed af op een school die ouders graag zouden willen. Soms is een school in een andere buurt geschikter of krijgt het kind meer ontwikkelingsmogelijkheden in het Speciaal Onderwijs. Er zal nog heel wat water door de Vecht gaan voordat een goede modus is gevonden.

In het schooljaar 2013/2014 heeft het onderwijs hard gewerkt aan het opstellen van ondersteuningsplannen om zo goed mogelijk voorbereid te zijn op passend onderwijs. Hier zijn de gemeenten, inclusief het RBL nauw bij betrokken geweest. Het resultaat is dat een succesvol OOGO (Op Overeenstemming Gericht Overleg) is gevoerd over de ondersteuningsplannen van het primair en voortgezet onderwijs en er een door alle gemeenten en het onderwijs gedragen ontwikkelagenda is vastgesteld. Het RBL heeft deelgenomen aan de diverse werkgroepen.

Helaas was aan het einde van het schooljaar enige terughoudendheid bij scholen te merken als het ging om plaatsing van kinderen die extra zorg nodig hebben. Gelukkig zijn de samenwerkingsverbanden zeer bereid om oplossingen te zoeken. Hierbij wordt goed samengewerkt met de leerplichtambtenaar.

Transitie jeugdzorg

Na de ondersteuningsplannen van het onderwijs voor passend onderwijs was het de beurt

aan de gemeenten om te komen met plannen voor de aansluiting tussen het onderwijs en de jeugdhulp, die met ingang van 1 januari 2015 naar de gemeenten gaat. Ook hier is het RBL nauw bij betrokken. In de plannen die er voor de zomervakantie lagen was aandacht voor de rol van de JGZ, schoolmaatschappelijk werk en het RBL.

Deze organisaties werken al veel samen met de scholen en zijn ook veel aanwezig op school. Zij kunnen de verbinding leggen tussen het onderwijs en de geïndiceerde jeugdhulp van de gemeente.

Nog belangrijker is dat zij preventief veel kunnen betekenen en dus voorkomen dat dure jeugdhulp nodig is. Je zou hen kunnen zien als poortwachters. Het RBL zet daarom in op het tijdig melden van schoolverzuim, dit is immers vaak een voorbode van meer problematiek. Ook heeft het RBL aandacht voor ziekteverzuim in samenwerking met de jeugdartsen. Het RBL is het afgelopen jaar vaker aanwezig geweest op school en heeft op verschillende scholen leerplichtsprekuren gehouden, voorlichting gegeven en beginnend verzuim meteen opgepakt door jongeren op school te spreken.

De leerplichtambtenaren anticiperen zo goed mogelijk op de komst van de transitie jeugdhulp door nog meer dan samen met alle partijen een voor het kind en gezin passende oplossing te zoeken. Afspraken over regie en verantwoordelijkheid is heel belangrijk. Voor de plaatsing van jongeren op school denken wij dat hierover in de ondersteuningsplannen voldoende waarborgen zijn vastgelegd. De werkelijkheid zal vast grilliger zijn dan de theorie en daarom verwachten wij dat zich situaties zullen voordoen die alleen opgelost kunnen worden als partijen zich flexibel en oplossingsgericht opstellen. Met het gezamenlijk doel voor ogen: recht op onderwijs voor alle jongeren, zal dat vast lukken.

Nieuwsgierig naar de inhoud?

Download de folder via <http://rblgooi.nl/informatie>

Dag van de leerplicht

Dit jaar, op de Landelijke Dag van de Leerplicht hebben we een folder over Verlof uitgegeven. De Verlof Handreiking voor schooldirecteuren is de eerste in een reeks praktische leerplichtfolders. Regelmatig krijgt het RBL vragen van scholen over het aanvragen en toekennen van verlof. Met deze handreiking wilden we duidelijkheid verschaffen over de wettelijke regels hieromtrent en willen we bijdrage aan een eenduidige afhandeling van verlofaanvragen in de regio.

Productief Leren

Productief Leren (PL) is een voorziening voor overbelaste jongeren met gestapelde problematiek. Er zitten rond de 80 jongeren uit onze regio op PL. Productief Leren heeft het doel om jongeren die om verschillende redenen uitgestroomd zijn uit het regulier onderwijs een nieuwe start te laten maken. Verschillende thuiszitters en voortijdig schoolverlaters hebben in de achterliggende jaren hun plek gevonden bij Productief Leren. PL zorgt er voor dat deze leerlingen hun schoolloopbaan alsnog kunnen afsluiten met een startkwalificatie.

PL onderscheidt zich binnen het Gooise onderwijsveld doordat het accent vooral ligt op het doen, om deze jongeren weer in beweging te krijgen. De jongere wordt gewaardeerd in wat zij/hij presteert. Wanneer zij/hij onvoldoende presteert, wordt er met haar/hem, zo nodig multidisciplinair met de bestaande hulpverlening om de jongere heen, gezocht naar mogelijkheden om haar/hem weer te motiveren en te activeren.

Nu er vier jaar ervaring met het project PL is opgedaan en de subsidiegelden over een jaar worden stopgezet, is er een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit en het rendement van PL tot nu toe en de borging van PL vanaf het schooljaar 2015-2016 te midden van de veranderingen zoals passend onderwijs, Focus op Vakmanschap, de Entreeopleiding en de transitie jeugdzorg.

Het advies is om de verantwoordelijkheden goed vast te leggen, de organisatorische kant beter te regelen en de financiële zaken af te spreken. Binnenkort zal er een beslissing genomen worden door het Bestuurlijk Overleg VSV over de borging van PL.

In het achterliggende jaar stond de samenwerking tussen PL en het RBL centraal. Samen met Bureau Jeugdzorg heeft het RBL maandelijks een zorgoverleg gehad waarin de leerlingen met verzuim besproken werden. Door deze overleggen heeft de leerplichtambtenaar meer zicht op de leerlingen van PL die verzuimen. Verzuim wordt wel volgens de regels van het verzuimprotocol gemeld maar vraagt om een aanpak op maat.

Verjaardag | COLUMN

Een leerplichtambtenaar viert feest

Op ieder verjaardagsfeestje is het wel raak: “Wat doe jij in ’t dagelijks leven?” “Ik ben leerplichtambtenaar”, zeg ik dan vol trots, want wat is er mooier dan te staan voor het recht op onderwijs. Dan komen de reacties: “O jee, dan mag ik dus niet een keertje een lang weekend weg! En ik moet wel mijn kind opvangen op al die studiedagen! Controleer jij op Schiphol?, Hoe hoog is de boete?” En zo gaat ’t maar door.... Het beeld van de leerplichtambtenaar is anno 2014 blijkbaar nog steeds een stereotiep beeld.

Ik besluit om de beproefde strategie ‘voorbeelden vertellen’ in de strijd te werpen. Ik vertel over de hoogopgeleide ouders die het erg moeilijk hebben met het feit dat de basisschool om de hoek hun zoon niet de juiste begeleiding kan bieden, vanwege zijn leer- en gedragsproblemen en dat het mij als saaie gemeenteambtenaar gelukt is om ouders en zoon de stap te laten zetten om bij de school voor speciaal onderwijs te gaan kijken, die niet eng en raar blijkt te zijn, maar juist warm en met heel veel deskundige leerkrachten die meteen de juiste snaar raken bij hun zoon.

Ik vertel ook over dat gesprek in het zorgadviesteam van een basisschool. Over dat stille, te stille meisje uit groep 3 met haar drukke te drukke broertje uit groep 1, die allebei veel huilen. De kinderen blijken getuige te zijn geweest van huiselijk geweld. Serieus nemen was dus een goed advies.

De schrik zit er goed in bij mijn medefeestgangers. Dit hadden ze niet verwacht. ‘Maar’, zo krijg ik dan te horen: ‘Als een leerplichtambtenaar zóveel doet en weet, kan je mij dan even adviseren over het conflict dat ik heb met de leerkracht van ...’

Soms pak ik het ook wel eens anders aan: “Wat doe jij in ’t dagelijks leven?”. “Ik ben onderwijsambtenaar”, zeg ik en kan dan rustig een drankje drinken.

Voortijdig schoolverlaters

Weer minder voortijdig schoolverlaters

Dit schooljaar is de stand op 1 oktober 2014: 362 nieuwe voortijdig schoolverlaters. Vorig jaar waren het er 380. Hiermee is de doelstelling van maximaal 414 vsv'ers ruimschoots behaald.

De daling van het aantal vsv'ers is deels te verklaren door de nieuwe meetsystematiek waarbij jongeren in het particulier onderwijs niet meer als vsv'er worden gezien. Ook tellen mbo'ers met een baan van minimaal 12 uur sinds vorig schooljaar niet meer mee als vsv'er.

Het is ons dit jaar opnieuw gelukt om onder het aantal van vorig jaar te komen. Verklaringen voor dit succes is dat het thema heel hoog op de agenda staat bij alle scholen, de vsv-projecten vruchten beginnen af te werpen en dat de aanpak van het RBL waarbij beginnen bij een goede verzuimaanpak en vasthoudendheid bij vsv'ers blijkaar werkt.

Vakjargon

Voortijdig schoolverlater:

Iedere jongere tussen de 12 en de 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaat.

Nieuwe voortijdig schoolverlater:

Iedere jongere tussen de 12 en 23 jaar die in de periode vanaf 1 oktober 2013 tot 30 september 2014 door DUO is gemeld als voortijdig schoolverlater.

Oud voortijdig schoolverlater:

Iedere jongere tussen de 12 en 23 jaar die voor 1 oktober 2013 door DUO is gemeld als voortijdig schoolverlater.

TAB. 11: VSV'ERS REGIO GOOI EN VECHTSTREEK

	BLARICUM	BUSSUM	EEMNES	HILVERSUM	HUIZEN	LAREN	MUIDEN	NAARDEN	WEESP	WIJDEMEREN	TOTAAL
2013-2014	13	39	17	151	59	20	3	13	23	24	362
2012-2013	11	47	19	127	66	16	7	27	26	34	380
2011-2012	23	61	21	212	94	27	12	44	41	62	597
2010-2011	30	59	26	214	121	36	8	41	60	56	651
2009-2010	19	71	29	262	133	46	19	44	50	62	735
2008-2009	22	66	26	196	144	45	16	33	66	51	665
2007-2008	28	85	22	293	136	26	16	50	53	66	775
2006-2007	23	88	33	311	183	34	21	38	67	77	875
2005-2006	27	100	34	282	178	37	26	41	65	63	853

TAB. 12: VSV UITSCHRIJVINGEN/HERPLAATSINGEN

	BLARICUM	BUSSUM	EEMNES	HILVERSUM	HUIZEN	LAREN	MUIDEN	NAARDEN	WEESP	WIJDEMEREN	TOTAAL
Uitschrijvingen	41	190	67	468	289	59	43	108	128	140	1533
Herplaatsingen	28	151	50	317	230	39	40	95	105	116	1171
VSV'ers	13	39	17	151	59	20	3	13	23	24	362

We missen je 18+

Ingrado, de landelijke brancheorganisatie voor Leerplicht en RMC, gaat het komende jaar extra aandacht besteden aan verzuim onder leerlingen van 18 jaar en ouder. Dat gebeurt in de vorm van het project Verzuim18+ We missen je. Het project is mogelijk gemaakt door het ministerie van OCW. Doel is een duurzame beweging op gang te brengen die bijdraagt aan preventie van Verzuim 18+ en van voortijdig schoolverlaten.

Speerpunten van het project, zijn deskundigheidsvergroting van de RMC-functie op het terrein van de preventie van Verzuim 18+ en de ontwikkeling van een MBO-instellingsgerichte aanpak.

Voor een succesvolle preventieve aanpak is samenwerking tussen MBO-instellingen, gemeenten en RMC-regio's een belangrijke voorwaarde. Daarbij moet de vindplaats van de jongere, de MBO-instelling, het uitgangspunt vormen. Daar wordt het verzuim als eerste gesignaleerd. Het project streeft daarom naar regionale samenwerkingsagenda's waarin de preventie van Verzuim 18+ vorm krijgt. Steeds met als doel kansen, voor de 18-plussers om de arbeidsmarkt te betreden met minimaal een startkwalificatie, te bevorderen.

Het project Verzuim 18+ heeft een opvallend motto: We missen je. In de eerste plaats heeft dit betrekking op de jongere. Het is belangrijk dat zij merken dat er aandacht voor hen is en dat ze gemist worden als ze verzuimen. Verzuim kan een eerste signaal zijn voor voortijdige schooluitval.

Wat valt op?

- Daling bij bijna alle gemeenten
- Stijging bij Laren (2) en Hilversum (24, betreft vnl. mbo-jongeren).

In het schooljaar 2012-2013 was bij deze gemeenten juist een forse daling in het aantal vsv-ers.

VSV-ers een jaar later

Het ministerie van OCW heeft alle RMC-regio's in juli 2014 gevraagd om te kijken naar de voortijdig schoolverlaters van het schooljaar 2012-2013. Het ministerie wil met de actie 'VSV een jaar later' in kaart brengen wat de actuele situatie van deze jongeren is. Voor het leveren van deze gegevens krijgt elke regio 5000 euro. Het RBL Gooi en Vechtstreek heeft de gegevens tijdig geleverd en daarmee de subsidie verworven.

In het schooljaar 2012-2013 had de regio 337 voortijdig schoolverlaters. Een jaar later hebben 187 jongeren een startkwalificatie, zitten op school of hebben meer dan 12 uur werk zonder een uitkering. Van de 150 anderen zijn er 119 in begeleiding bij leerplicht of RMC. 25 Jongeren zijn te rekenen tot de groep kwetsbare jongeren. Het is belangrijk dat we aandacht hebben voor deze groep en dat duidelijk is wie de verantwoordelijkheid voor deze jongeren neemt.

TAB. 13: VSV' ERS EEN JAAR LATER

Startkwalificatie behaald	11
Weer op school	79
Aan het werk (min. 12 uur)	
zonder uitkering	97
uitkering	0
Wajong	1
Overbruggings- of leerwerktraject	
zonder uitkering	36
uitkering	1
Wajong	3
Begeleiding gemeente(n)	
leerplicht/RMC	105
Jongerenloket/ UWV/ SD	4
TOTAAL	337

Oud voortijdig schoolverlaters

Alle voortijdig schoolverlaters van voor het schooljaar 2012-2013 heten oud voortijdig schoolverlaters.

Met deze jongeren houdt het RBL contact, in de hoop dat jongeren op een gegeven moment weer naar school willen. Het is een kwestie van lange adem. Ten eerste stuurt het RBL twee maal per jaar een brief.

Vervolgens voeren de RMC-medewerkers van het RBL acties per gemeente uit. Dan worden alle jongeren zonder school en zon-

der startkwalificatie van 18 jaar tot 23 jaar in een bepaalde gemeente benaderd. Ze krijgen eerst een brief, als ze niet reageren wordt gebeld en als contact leggen niet lukt, dan gaat de RMC-medewerker op huisbezoek. Het eerste doel is: een update van hun bezigheden. De jongeren krijgen ook het aanbod om in gesprek te gaan met de RMC-medewerker. Opvallend is het aantal kwetsbare jongeren. Zij dreigen tussen wal en schip te vallen. Dit zijn jongeren van de Praktijkschool, van aka/

niveau 1, bbl/bol niveau 1, Productief Leren en Wajong. In de regio zijn dat ruim 400 jongeren. Een startkwalificatie is niet mogelijk voor hen of is slechts haalbaar met extra begeleiding. Wie gaat deze jongeren helpen? Is hier een rol weggelegd voor het RBL, voor het onderwijs of voor de toegang van de gemeente? Deze jongeren zijn soms gebaat bij een onderwijszorgarrangement of met een coach die hen begeleidt naar werk of met een intensieve begeleiding op school.

Goed practices voortijdig schoolverlaten

De aandacht voor het voorkomen van voortijdig schoolverlaten werpt zijn vruchten af. Deels is dat te danken aan de gelden die er in gestoken zijn, maar geld is niet zalmakend. Bewust bezig zijn met zorgen dat de leerlingen de eindstreep halen en daar passende maatregelen voor nemen, kan soms budgettair neutraal of met slim inzetten van middelen voor een korte periode.

Vitus College Bussum

Het Vitus College in Bussum (Havo/vwo/gymnasium-school) heeft met relatief weinig middelen een succesvol overstapproject van 4 Mavo naar 4 Havo gerealiseerd. Vier jaar geleden is dit project gestart. Aanvankelijk met VSV-gelden, die voornamelijk gebruikt zijn voor de aanschaf van materiaal. Daar hebben ze nu nog plezier van. De begeleiding wordt betaald uit de prestatiegelden.

De resultaten zijn goed, vasthouden lukt door de aanpak regelmatig een impuls te geven. Resultaat is dat deze leerlingen het zelfs iets beter gingen doen dan andere havisten en een terugloop van het percentage doubleurs de laatste drie jaar: 45, 22, 16 % (in 2013 helaas weer iets hoger).

Succesfactoren van de aanpak zijn:

- * Zachte aanpak, op een SMART-ma-
nier, dat wil zeggen duidelijke en
concrete eisen stellen door middel
van een speciale gesprekstechniek
- * Aparte ondersteunende mentor
- * Voor de zomer en de eerste drie
maanden van het schooljaar extra
Engels, wiskunde en Nederlands
- * Motivatie van de leerlingen

Huizermaat

De Huizermaat had het schooljaar 2012-2013 geen enkele voortijdig schoolverlater. Een hele prestatie en dat met alleen de vaste-voetgelden vanuit VSV4. Hoe doen ze dat?

Kernwoorden zijn:

- * Persoonlijke aandacht voor de leerling
- * Dubbel mentoraat
- * Investeren in deskundige medewerkers (o.a. decaan en psycholoog)
- * Onderwijs waarin de focus ligt op plannen en reflecteren
- * Leren presenteren met als basisprincipe respect
- * Vertrouwen en optimisme in de omgang met leerlingen

Op de volgende pagina het interview met een leerling van het Vitus.

Van mavo naar Havo | Overstappen op het Vitus | Interview

Het Vituscollege in Bussum heeft een speciaal programma voor jongeren die na het behalen van hun mavodiploma op de Vitus mavo in Naarden, doorstromen naar havo op het Vituscollege in Bussum. Het blijkt namelijk dat de aansluiting van mavo naar havo niet naadloos is. **Lars van der Net** is zo'n jongere. **Conny van Belzen** is de mentrix die de vinger aan de pols houdt bij deze havisten.

Een stroom van jongeren op weg naar een plek om hun middagpauze te vieren, trekt voorbij. Lars stapt uit deze menigte en loodst me mee naar een leeg lokaal. Daar praten we over zijn overstap van mavo 4 naar havo 4.

Hoe vond je het op de Vitus mavo?

Bijna alle kinderen van mijn basisschool De Hoeksteen gingen naar havo, vwo of gymnasium. Bijna niemand uit mijn groep 8 ging naar mavo. Twee kinderen moesten, waaronder ik. 'Het is hier het Gooi', voegt Lars er met een veelzeggende blik aan toe.

Waarom mocht jij niet naar havo?

Ik denk dat het vooral vanwege mijn dyslexie was.

Hoe vond je het op de Vitus mavo?

Ik vond het oké op de Vitus mavo, maar toch wilde ik zo snel mogelijk op havo terechtkomen. Ik heb vier jaar niets tot vrij weinig gedaan. Even de avond van te voren de stof doorkijken en dan wist ik het wel.

Hoe waren je cijfers?

Mijn cijfers waren goed, heel goed.

Je kon toch ook nog tussentijds overstappen?

Inderdaad. Ik kon na de tweede nog overstappen, maar dan moest je gemiddeld een 7,5 staan. Helaas stond ik een 7,3 en daarom mocht ik niet. Ik had toen net even een dipje.

Heb je een intakegesprek gehad op havo?

Mijn gemiddelde was hoog genoeg en ik wist dat je een goede motivatie moest hebben. Bijvoorbeeld dat je een havo-diploma wil omdat je een bepaalde richting in het hbo wil volgen. Ik heb gewoon een verhaal verzonnen. Dat doet iedereen hoor. Je weet dat ze dat graag willen horen.

Wat is dan echt je motivatie?

Mijn doel is het halen van een havo-diploma. Dat motiveert mij voldoende om het vol te kunnen houden. Daarna zie ik wel weer. Ik wil graag documentaires maken. Reizen en filmen dat lijkt me gaaf, maar waarschijnlijk kun je daar je brood niet mee verdienen. Dus ik ga eerst maar iets nuttigs doen. Iets met rechten misschien.

Ben je goed begeleid bij de overstap naar het Vitus College?

Mijn draai had ik heel snel gevonden. Verder organiseerde de mentrix Conny van Belzen af en toe een 'mavo-moeder-uurtje', dan konden we een beetje bijpraten samen met alle leerlingen die van mavo naar havo waren gegaan. Dat was vooral heel gezellig, want Conny is een leuk mens.

Heb je ook nog een speciaal programma gevolgd voor de zomer, ter voorbereiding op havo?

We hebben een paar dagen les in Engels en Nederlands gekregen. We kregen ook een zomertaak mee. Zelf heb ik geen extra begeleiding nodig, maar als je wil kun je die krijgen. Ik ben niet de beste van de klas, hoor. Ik ben een gemiddelde leerling. Sommige leerlingen

doen het veel slechter dan ik en anderen heel veel beter. De overstap valt mee. Ze maken je een beetje bang op de Vitus mavo, maar het valt echt mee.

Hoe sta je er nu bij de start van 5 havo voor?

De laatste periode in havo 4 mocht ik niet verprutsen, anders zou ik het niet gehaald hebben.

Als je terugkijkt, vind je het dan jammer dan je eerst mavo hebt gedaan?

Ik denk dat het voor mij beter is geweest. Ik heb in de jaren op de Vitus mavo ook veel geleerd op sociaal gebied. Niet dat ik niet sociaal was, maar ik ga nu makkelijker met mensen om.

Heb je nog tijd voor andere dingen dan school?

O ja, Ik hou van zeilen en van tennis. Ik werk als maat op een tjalk. Als je het niet erg vindt, spring ik nu op de fiets richting Muiden. De schipper verwacht mij en om vier uur vanmiddag hijsen we de zeilen.

We schudden elkaar snel de hand en met een vrolijke lach op zijn gezicht gaat hij er vandoor. De gangen en de kantine zijn inmiddels leeg. De klassen zitten weer vol. De lesdag van Lars zit erop inclusief een interview met de leerplichtambtenaar.

Lars en Conny

Conny van Belzen is de speciale mentrix voor de overstappers van mavo naar havo. Ze vertelt over haar ervaringen.

Hoe doen de mavo jongeren het op havo?

Sinds we eisen stellen gaat het goed met de overstappers van mavo naar havo. We hebben een gemiddelde gesteld van 6,8 op het eindexamen. Verder moeten ze voor de vakantie deelnemen aan een programma, ze krijgen een taak mee voor in de zomer en de teamleider voert een intakegesprek met de leerling.

Wat wordt in het intakegesprek gevraagd?

De motivatie is heel belangrijk. Als ze een doel voor ogen hebben, dan is de kans op succes groter. Bijvoorbeeld een bepaalde richting in het hbo waar ze voor willen gaan.

Hoe zorg je voor een goede start?

In de eerste plaats feliciteer ik hen met hun diploma. Ze hebben immers een diploma uit de top drie van diploma's gehaald: mavo, havo, vwo. Ik vind het belangrijk om deze leerlingen warm te onthalen. Ze stappen toch over van een school van 400 leerlingen naar een school met 1200 leerlingen.

Wat doe je voor deze jongeren?

Ik ga ze niet meteen achter de broek aanzitten. Ik geef ze eerst de kans om het zelf te doen. Zo tegen de herfstvakantie ga ik kijken naar de resultaten. Vanzelfsprekend kunnen ze altijd eerder bij mij terecht.

Wat zijn volgens jou de grootste succesfactoren van dit project?

Eisen stellen aan de leerlingen en positieve aandacht.

JIB

Jongeren in Beeld (JIB) is een project uitgevoerd door het RBL. Het JIB is voor 18+ jongeren op het MBO en heeft tot doel het schoolverzuim verminderen en voortijdig schoolverlaten voorkomen. De JIB-medewerkers houden kantoor op het MBO College Hilversum.

Bij de tweede verzuimmelding komt JIB in actie en gaat in gesprek met de jongere. Als een jongere niet verschijnt op een afspraak, gaat de JIB-medewerker op huisbezoek. Het kenmerk van de JIB-aanpak is: vasthoudendheid. Niet drie keer bellen en dan opgeven als de telefoon niet wordt opgenomen, maar zo nodig tien keer bellen, mailen en op huisbezoek gaan. Het afgelopen schooljaar zijn maar liefst 365 leerlingen aangemeld die een tweede verzuimmelding hebben gehad via het DUO verzuimloket 18+. Met alle jongeren is contact gezocht en met bijna alle jongeren is contact geweest. De gesprekken met hen bestaan uit achterhalen wat de oorzaak is van het verzuim en samen naar een passende oplossing zoeken. Soms is switchen van opleiding een oplossing, in andere gevallen is een doorverwijzing naar schoolmaatschappelijk werk nodig. Ook kan de weg gewezen worden naar werk in samenwerking met het

LeerWerkLoket. Een streng gesprek kan ook helpen. Jongeren reageren meestal heel positief op de aandacht die ze krijgen. De meesten willen graag aan hun toekomst werken, maar zien door persoonlijke omstandigheden of door een verkeerde opleidingskeuze door de bomen het bos niet meer.

Opvallend is dat het aantal derde, vierde, vijfde verzuimmeldingen aanzienlijk is toegenomen in vergelijking tot vorige jaren. De problematiek van deze jongeren blijkt vaak complexer te worden en is daarom niet met een of een paar gesprekken en een doorverwijzing op te lossen.

Van alle jongeren met wie contact is geweest heeft 23 een startkwalificatie gehaald en ruim 80 % heeft na interventie door JIB de opleiding alsnog voortgezet. Dit succes voor deze groep is een behoorlijk goed resultaat. Het betreft hier een grote groep kwetsbare jongeren die veelvuldig verzuimen. Vaak met meervoudige en zeer complexe problematiek. Ondanks onze inspanningen heeft ongeveer 20% de opleiding uiteindelijk voortijdig verlaten zonder startkwalificatie. Elke voortijdig schoolverlater is er een te veel, daarom zal in samenwerking met het MBO

College Hilversum komend schooljaar extra aandacht geschonken worden aan hen, waarbij nagedacht moet worden over een aanpak die geschikt is voor deze jongeren.

TAB. 14: JIB TRAJECTEN

BLARICUM	11
BUSSUM	36
EEMNES	13
HILVERSUM	142
HUIZEN	71
LAREN	8
MUIDEN	6
NAARDEN	9
WEESP	32
WIJDEMEREN	29
(OVERIG)	8
TOTAAL	365

STIPT!

Op het MBO College is de jeugdarts voor het derde schooljaar op rij een paar uur per week op school om jongeren met een hoog ziekteverzuim te begeleiden.

Jongeren met een hoog ziekteverzuim hebben een hoog risico op het voortijdig verlaten van de school, daarom wordt aandacht be-

steed aan jongeren met ziekteverzuim. Het RBL heeft dit project samen met de jeugdgezondheidszorg geïnitieerd. De consulten bij de jeugdarts worden betaald uit de gelden voor voortijdig schoolverlaten.

Bijna 60 jongeren zijn in het schooljaar 2013/2014 aangemeld voor een consult bij

de jeugdarts op het MBO College Hilversum. Van de 22 jongeren zitten er begin 2014/2015 15 jongeren op een opleiding en 5 hebben een startkwalificatie. Het komt regelmatig voor dat een jongere niet op de afspraak komt. Dit is een signaal dat het project nog niet goed geïmplementeerd is op het MBO College. Hier zal aandacht aan besteed gaan worden.

Speerpunten 2014/2015

De hoofdtaken van het RBL liggen op het gebied van schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten, waarbij het recht op onderwijs centraal staat.

- ✳ Aansluiten bij ontwikkelingen op het gebied van onderwijs en jeugd:
 - Sociaal Domein
 - Passend onderwijs
 - Decentralisatie jeugdhulp
 - Participatiewet
 - AWBZ
- ✳ Leerplicht in het primair onderwijs
 - Reageren op schoolverzuim en signaleren
 - Reageren op achterliggende problematiek
 - Deelname aan de ZAT's
 - Deelname aan de MultiDisciplinaire Overleggen
- ✳ Schoolverzuimaanpak op voortgezet onderwijs:
 - Maatwerk wat betreft de aanwezigheid van de leerplichtambtenaar op school
 - Schoolcontroles volgens de Inspectie voor het Onderwijs
 - Aandacht voor ziekteverzuim in samenwerking met de jeugddarts
 - Deelname aan de ZAT's en signaleren van en reageren op achterliggende problematiek
- ✳ Samenwerking met het MBO College Hilversum:
 - Afstemmen van procedures rondom schoolverzuim
 - Verzuim 18+ we missen je, met MBO College Hilversum en omliggende regio's vormgeven
 - Schoolcontroles volgens de Inspectie voor het Onderwijs
 - Werkplek in het StudentenSuccesCentrum op het mbo
 - Zelfde aanpak 18- en 18+
- ✳ Bijzondere aandacht voor:
 - Thuiszitters
 - Jongeren op de grens van dagbesteding en onderwijs
 - Kwetsbare 18+ jongeren

Uitgangspunten:

- Elk kind heeft recht op onderwijs
- Één gezin/huishouden, één aanpak, één regisseur
- Altijd letten op veiligheid van het kind (Meldcode)
- Melden in de Verwijsindex volgens protocol
- Handelen volgens de Leerplichtwet en de RMC-wet, maar altijd met oog voor de ontwikkeling van jongeren
- Transparant en duidelijk communiceren met jongere en ouders
- Ogen en oren open voor signalen en zo nodig afstemmen met jeugddarts, schoolmaatschappelijk werk, medewerker van de toegang en andere hulpverleners

Speerpunten 2013/2014

Afgelopen schooljaar is deelgenomen aan het vormgeven van passend onderwijs en de aansluiting met jeugdzorg door deelname aan verschillende werkgroepen en de stuurgroep.

Een nieuwe positie van het RBL in het sociaal domein heeft nog geen beslag gekregen. In het jaarverslag is te lezen dat het RBL goed op koers ligt wat betreft het terugdringen van voortijdig schoolverlaters. De acties voor oud voortijdig schoolverlaters zijn uitgevoerd volgens plan. De aanpak van het schoolverzuim is licht gewijzigd door betere afspraken met Halt.

Over het opmaken van proces-verbaal zijn de inzichten enigszins aan het veranderen op instigatie van het Openbaar Ministerie. Met hen heeft het RBL de afspraak gemaakt dat altijd eerst een zorgtraject ingezet moet worden voordat een proces-verbaal ingezet wordt.

De afstemming met omliggende regio's over verzuimaanpak en voorkomen van voortijdig schoolverlaters is nog niet van de grond gekomen.

Met het evalueren en herzien van de verzuimprotocollen is vanwege tijdgebrek een begin gemaakt. Met de verschillende soorten vrijstellingen zijn we volop bezig.

De uitgangspunten: één gezin één aanpak hebben en houden we hoog in het vaandel. Net zoals de aandacht voor de Meldcode Kindermishandeling huiselijk geweld.

Colofon

Tekst en Opmaak: Marjet v. Elten en Annelies v.d. Kolk
Fotografie: Brita v. Borssum Waalkes, Hetty Kulik
Datum opmaak: november 2014

Regionaal Bureau Leerlingzaken Gooi en Vechtstreek
Bezoekadres: Burg. de Bordesstr. 80, 1404 GZ Bussum
Postadres: Postbus 251, 1400 AG Bussum
Telefoon: (035) 692 66 20
Fax: (035) 692 66 29
E-mail: centraal@rblgooi.nl
Internet: www.rblgooi.nl